

Terminalia bialata Steudel

NAZIVI I NALAZIŠTE

Terminalia bialata Steudel vrsta je drva koja pripada porodici *Combretaceae*, a poznata je po lokalnim nazivima Chuglam white wood, Indian Silver-Grey wood, lein, andaman ash.

Raste na Andamanskim otocima u Bengalskom zaljevu, Indija.

STABLO

Stablo doseže visinu od 30 do 48 metara, a promjer mu je 0,75 do 1,5 metara.

DRVO

Makroskopska obilježja

Nema izrazite razlike u boji široke bjeljike i srži. Boja drva je jednolično sivkastožuta, sivo ili mutno žućkastosmeđa, s nepravilnim tamnim mrljama koje daju mramorni izgled.

Žica je uglavnom pravilna. Tekstura je srednje fina do gruba, sjajna. Drvo ima karakterističan miris i okus. Rastresito je porozno. Velike pore dobro su vidljive običnim okom i pretežno su pojedinačno raspoređene. Parenhim je uglavnom konfluentan, uočljiv običnim okom. Granica goda slabo je uočljiva.

Mikroskopska obilježja

Perforacije članaka traheja jednostavne su. Traheje su u srži ispunjene gumoznim sadržajima i pretežno su pojedinačne. Promjer traheja veći je od 200 mikrometara. Intervaskularne su jažice bradavičaste. Drvni su traci isključivo jednoredni i homogeni. Aksijalni parenhim pretežno je paratrahealano aliforman ili konfluentan u dugim vrpčama. U stanicama parenhima ima kristala. Drvo ima i septiranih vlakana.

Fizikalna svojstva

Prosječna gustoća prosušenog drva je oko 670 kg/m³. Totalno radijalno utezanje iznosi oko 5,4 %, tangentno oko 7,4 %, a volumno oko 13,2 %.

Mehanička svojstva

Čvrstoća prosušenog drva nešto je manja od čvrstoće drva europske bukve.

Čvrstoća na tlak paralelno s vlakancima	oko 49,6 MPa
Čvrstoća na savijanje	oko 100 MPa
Modul elastičnosti	oko 14,5 GPa

TEHNOLOŠKA SVOJSTVA

Obradivost

Drvo *Terminalia bialata* lako se ručno i strojno obrađuje. Nakon obrade alatima drvo je glatko i sjajno. Dobro se pili i ljušti. Lako prima čavle i vijke, dobro se lijepi, polira i lakira.

Sušenje

Drvo se u natkrivenom prostoru prirodno vrlo lako i bez grešaka suši. Prije sušenja čela je potrebno zaštititi od naglog isušivanja da bi se spriječilo stvaranje pukotina i raspuklina.

Trajnost i zaštita

Drvo *Terminalia bialata* srednje je trajno, podložno napadu bjeljikara. Impregnira se srednje teško do vrlo teško.

Uporaba

Drvo *Terminalia bialata* upotrebljava se za izradu intarzija, furnira, namještaja i visokokvalitetne stolarije, drvenih podova, kutija i opreme za brodove.

Literatura

1. Brazier, J.; Franklin, G.L. 1961: Identification of Hardwoods – A microscope key, FPR Bulletin No. 46, HMSO, London.
2. *** 1972: Handbook of hardwoods, 2nd edition, Building Research Establishment, London: Her Majesty's Stationery Office.
3. Rendle, B.J. 1970: World timbers, London: Ernest Benn limited University of Toronto press, vol.3, str. 30.
4. *** 1979: The Timber Research and Development Association (TRADA): Timbers of the world, The Construction Press Ltd., Lancaster, England.
5. *** 1960: Identification of Hardwoods – A lens key, FPR Bulletin, No. 25, HMSO, London.

izv. prof. dr. sc. Jelena Trajković
dr. sc. Bogoslav Šefc